

ska zlata polja, bi bili morali leta in leta izsekavati pragozdove, graditi ceste ter osuševati močvirja. Delo bi bilo zelo zamudno in bi bilo požrlo milijone

in milijone. Vso to delo so opravila tekom poldruga leta tri težka letala in si je prihranilo podjetje samo na obrestih 1 milijon dolarjev.

Marenberg. Dne 5. novembra je naš dol in hrib pokrivala bela snežena odeja. Ni nam še bila zaželjena. Z njiv še nismo vsega popravili, sadno drevje pa ima še polno listja, radi česar je sneg polomil mnogo vrhov in vej zlasti na mladem drevju. Sneg nas sili, da se bomo morali približati. Zato je ravno ob pravem času tukajšnje prosvetno društvo odprlo svojo knjižnico, da si bomo mogli izposojevati knjige za pouk in kratek čas. Na občnem zboru prosvetnega društva je bil z malimi izpremembami izvoljen stari odbor z g. Vinkom Hajncem, posestnikom v Zgornji Vižingi, na čelu.

Polenšak. Dan Vseh svetih je pač edini dan v letu, ko se vsak človek spomni svojih dragih tam na mirnem pokopališču. Ob tem spominu je vsako leto vedno več naših znancev tam na domu miru. Od teh jih hočemo zabeležiti po vrsti one, ki jih je angel smrti poklical pred sodni stol v zadnjih petih mesecih: Gera Zavec iz Polenšaka, stara 87 let; Gera Sešerko iz Zamenc, stara okoli 80 let; Majcen Jakob iz Preroda, občinski revež, star nad 70 let; Julia Rajh, zasebnica iz Bracławec, v objemu 73 let; Ana Tuš iz Polenec, umrla na porodu, zapustivši moža in 4 otročičke, stara 35 let. Njej je sledila enomesečna Lizika Cvetko iz Polenšaka. Razlike pač smrt ne dela, ne prizanaša ne mladini, ne starini, ne bogatašem, ne siromakom. Ob tem spominu mi letos posebno obstane pogled na najnovejših grobovih. Skupaj v enem grobu počivata brata Anton in Franc Lajh iz Lasigovec, ustreljena pred nekajimi dnevi s strelom iz vojaške karabinke. Bila sta na vasi pri botru v Bracławecih; med njimi je prišlo do prepira in nasledek je bil, da sta se brata Lajh, oba z enim strelom zadeta, ločila od tega sveta. Bila sta še polna življenske nade, stara komaj nad 30 let. Tesno združena v tem življenju, počivata združena tudi v skup-

nem grobu. Še niso utihnili glasovi o tem uboju, že se je vršil pogreb 40letne G. Visenjak iz Sirmec, ki je pa postala žrtev poskušene samomora vsled zavžitja mišnice. Tudi v bolnici ji niso mogli rešiti življenja. Rajna je bila mila in dobrosrčna žena; obup jo je privedel do tega čina. V mesecu juliju pa se je zastupil s pitjem esenca daleč na okoli znani izvrstni sodar Ivan Štebih iz Lasigovec. Za te vse umrle naj prosim usmiljenja pri pravičnem Sodniku nežni angel, šestletna Angelca Štebih iz Polenec, ki je te dni zapustila drage starše, bratce in sestre in se preselila v nebeške višave. Vsem pokojnim večni mir in pokoj!

Polzela. Marsikdo misli, da pri nas ni nič novega, ker se že dolgo ni nič slišalo o nas. Letos so vinogradiniki vsi žalostni. Trgatev je bila precej slaba. — Žalosna vest nas je zadela. Smrtna kosa je pokosila posestnika Jelena Ivana. Bil je krščanski mož in vsakemu v zgled. Nakopal si je bolezen v svetovni vojni. Videlo se je pri njegovem odprtem grobu, da je bil res mož. Sveti mu naj večna luč!

Orlavas pri Braslovčah. Tukaj je umrl in bil pokopan v soboto dne 4. novembra posestnik Matija Povše. Dosegel je visoko starost 78 let. Bil je mož, kakor jih je danes malo. Dober in vzoren gospodar, skrben oče svoje družine, kremitelj značaj, globoko veren, od zgodnje mladosti naročnik »Slovenskega gospodarja« ter drugih katoliških listov, katere je z velikim zanimanjem prebiral. Blagemu in vzglednemu možu naj sveti večna luč! Preostalim pa naše odkrito sožalje!

Nemirni Robinzoni.

Samotni otok.

Pitcairn se imenuje otočec v Tihem Oceanu. Prvič ga je zagledal s krova angleške ladje leta 1767 irski pomorščak Pitcairn in po njem je prejel otok tudi svoje ime. Omenjeni otok se dviga iz morja nekako na sredi med Avstra-

lijo in Južno Ameriko. Po obsegu meri komaj 5 angleških milj (milja 1.524 km) in najvišja višina ima 1000 m.

Radi neverjetno strmega obrežja je mogoč pristanek edino pri povsem mirnem vremenu in še to samo v prav malih čolnih na enem mestu.

O Pitcairnu bi res ne bilo poročati, ako bi ne bila njegova trdnjavska nedostopnost povzročila, da so se zatekli nanj ljudje, gnani od posebnih udarcev usode in so tamkaj tudi našli svojo novo domovino.

Upor na ladji.

Dne 4. aprila 1789 je zapustila angleška bojna ladja »Bounty« pod poveljstvom kapitana Viljema Bligha otok Tahiti v Tihem Oceanu. Vozila je seboj 1015 komadov krušnih dreves, katere je hotela prepeljati s Tahiti v angleške kolonije v Vzhodni Indiji. Par tednov po odhodu je izbruhnil na ladji upor, katerega je zakrivil kapitan s prestrogim postopanjem napram moštvu. — Upornike je vodil prvi ladijski oficir Christian. Poveljnik in njegovi zvesti so bili premagani, razoroženi in prepuščeni zelo negotovi usodi. Zmagovalci so prisilili kapitana, drugega častnika, zdravnika, botanika (rastlinoslovca) in 15 mornarjev, da so vstopili v čoln, katerega so opremili z jadrji, orodjem, z živili in je slobodno odplul, kam mu je bilo drago. Ladja »Bounty« je odjadrjala pod poveljstvom Christiana in je dosegla po par dneh otok Tabuai, ki spada k Rurutu skupini v Tihem Oceanu. Po izvršeni vstaji je znal novi kapitan in njegovi ljudje, da ne bodo nikdar več smeli med civilizirane ljudi. (Vsaka vstaja na ladji se kaznuje neusmiljeno s smrtjo.) Edini izhod upornikov je bil: naselitev na samotnem otoku.

Zopet na potovanju.

Otok Tubuai nikakor ni bil paradiz, kakor so prvotno domnevali vstaši. Radi dveh vzrokov so zapustili mornarji komaj postavljene koče: domačini so se obnašali skrajno sovražno proti nepo-

nih svot. Pred vsem je omočil Filomeno z njenim starim ljubčekom, Katarino pa z 65letnim kapitanom. Oba moža je zavaroval za visoke svote in sta tudi kmalu umrla. Zavarovalnica je ženam izplačala zavarovalnino. Lahko prisluzeni denar je bil kmalu zapravljen in Sarret je pregovoril obe vdovi, da sta pohčeriili jelično deklico, katero je trojica s pomočjo mlajšega zdravnika visoko zavarovala. Obe ženski sta spravili zavarovano naglo s pomočjo strupa ter alkohola s poti in visoka zavarovalnina je bila zopet izplačana. Vse je šlo po sreči in denar je kmalu skopnel. Sarret je poneyeril nek njemu

»Če ne spremenite naslova,« je rekel Tim, »se ustrelim.«

»Nič ne škoduje,« je rekel slikar ravno-dušno, »slika je že gotova.«

Žage še vedno niso zgradili; z zidavo še niti začeli niso. Žagar je denar, ki ga je prejel za zavarovalnino, zaklenil v železen predal, od katerega se ne premakne več. Če mu kdo svetuje, naj že vendar začne graditi žago, postane sirov, kriči, češ, da ga hočejo opehariti in mu ukrasti denar. Najbrž ni več pri zdravi pameti. O njegovem sinu nihče ni ničesar slišal.

Sosedova Lizika se je zelo izpremenila. Tiha in boječa je kar čez noč postala živahna; lišpa se in v nedeljo hodi na ples. Izpremenila se je iz jeze, da jo je Tonče zaradi Bianke tako preziral.

Meni kar nič všeč ni, kar se godi z njo. To ni nič kaj samoraslega, zdravega pri tej njeni veselosti in zabaveželnosti. Kakor smeh je iz bolne duše. Kar pa mi ugaja še manj, je to, da se mladi Čresnik vedno bolj suče okrog nje. Kaj pa namerava ta vihra z lepim dekletom?

Pravi, da hodi za njo zaradi svoje umetnosti, da jo bo slikal. Ne zaupam malopridnežu; gotovo ni eden tistih, ki svoje umetnosti še nikoli niso oskrunili, ki je še nikoli niso usužnjili svojim strastem; imam ga za enega tistih umetnikov, katerim je njihova umetnost le zvodnica. Takih ljudi je dosti med pesniki, slikarji, glasbeniki in gledališkimi igralci. Umetnik mora varovati svojo umetnost, da ostane čista, kakor duhovnik svojo cerkev, učitelj svojo šolo, sicer se tudi pregreši v svoji službi.

Temu Čresniku kar nič ne verjamem, da hoče slikati Liziko samo za to, ker vidi v njej lep model. Večkrat me je sram te nezaupnosti, ker nimam nobenih dokazov za njo. Tedaj si pravim: saj si postal tudi ti že tak žalosten filister, ki se briga za tuje stvari, katere mu prav nič niso mar. Če slika tale Čresnik manjvredne podobe in če ga slučajno hočeš presojevati, tedaj mu povej to v obraz. Kar pa ta Čresnik počne kot zasebnik, ti ni prav nič mar, kajti nisi njegov spovednik, ne varuh, ne sodnik, niti njegov prijatelj. Pusti čenče malenkostnim malomeščam